

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Platební karty a jejich využití v České republice

Gabriela Rašková

© 2016 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Gabriela Rašková

Provoz a ekonomika

Název práce

Platební karty a jejich využití v České republice

Název anglicky

Pay cards and their utilization in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem práce je analyzovat využití platebních karet v České republice za účelem identifikace nejvýhodnějšího produktu pro klienta. Dílčím cílem je obecně charakterizovat problematiku platebních karet.

Metodika

Základní metodikou pro zpracování bakalářské práce bude především studium odborné literatury na dané téma. Kromě odborné literatury bude využito i internetové vyhledávání. Pro dosažení cíle bude probíhat komparativní analýza získaných dat a jejich následné vyhodnocení do přehledných tabulek a grafů. Nedílnou součástí bude i konzultace s experty v daném oboru.

Harmonogram:

Literární rešerše – 1. část : 1/2015 – 3/2015

Detailní metodika práce a dokončení druhé části literární rešerše : 4/2015 – 5/2015

Vlastní práce – analytická část : 6/2015 – 9/2015

Vlastní práce – syntéza poznatků, návrhy a doporučení : 10/2015 – 11/2015

Odevzdání poslední verze práce vedoucímu práce ke konečnému posouzení : 12/2015

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Platební karta, debetní karta, kreditní karta, banka, bankomat, platba, klient.

Doporučené zdroje informací

JUŘÍK, Pavel. Encyklopedie platebních karet: historie, současnost a budoucnost peněz a platebních karet.

Praha: Grada Publishing, 2003. ISBN 80-247-0685-7.

JUŘÍK, Pavel. Platební karty – Velká encyklopedie 1870 – 2006. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s.,

2006. 296 s. ISBN 80-247-1381-0.

JUŘÍK, Pavel. Svět platebních karet. 1. vydání. Praha: RADIX, spol. s.r.o., 1995. 144 s. ISBN 80-901853-1-2.

MÁČE, Miroslav. Platební styk – klasický a elektronický. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN

80-247-1725-5.

POLOUČEK, Stanislav a kol. Bankovníctví. Praha: Beck, 2006. ISBN 80-7179-462-7.

SCHLOSSBERGER, Otakar; HOZÁK, Ladislav. Elektronické platební prostředky. 1. vydání. Praha: Bankovní

institut vysoká škola, 2005. 144 s. ISBN 80-7265-073-4.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Michal Steininger, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 25. 2. 2016

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 2. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 08. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Platební karty a jejich využití v České republice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 8.3.2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Ing. Michalu Steiningerovi, Ph.D. za cenné připomínky a odborné rady, které mi poskytoval během konzultací. Byly pro mne velkým přínosem při zpracování této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat všem účastníkům dotazníkového šetření.

Platební karty a jejich využití v České republice

Pay Cards and Their Utilization in The Czech Republic

Souhrn

Cílem bakalářské práce je analyzovat využití platebních karet v České republice za účelem identifikace nejvýhodnějšího produktu pro klienta. Dílčím cílem je obecně charakterizovat platební karty. Práce je rozdělena do dvou základních částí.

První část je literární rešerše, která popisuje historii a vývoj platebních karet ve světě a v České republice. Patří sem také všeobecná charakteristika, vymezení jednotlivých druhů podle různých hledisek a možnosti jejich využití.

Druhá část je věnována vlastní práci, jejíž úkolem bylo analyzovat využití platebních karet v České republice za účelem následné identifikace nejvýhodnějšího produktu pro cílovou klientelu. Pro vypracování hlavního cíle proběhla analýza prostřednictvím dotazníkového šetření. Získaná data jsou zpracována do přehledných grafů, tabulek a stručných komentářů. Následně je z dotazníku zpracován souhrn výsledků, ze kterého byla zjištěna cílová věková skupina (věková kategorie 15 – 26 let) a konkrétní zaměření pro následnou komparaci vybraných platebních karet.

Z analýzy vyplývá, že pro věkovou skupinu 15 – 26 let je nejvýhodnějším produktem platební karta vydávaná od UniCredit Bank k U kontu pro mladé. Tato platební karta umožňuje veškeré výběry hotovosti z bankomatů po celé České republice a v zahraničí zcela zdarma. Navíc je tato debetní karta určena pro všechny mladé lidi, kteří jsou ve věku 15 – 26 let, jelikož se nemusí dokládat potvrzení o studiu, jak je vyžadováno u jiných bank.

Klíčová slova: Platební karta, debetní karta, kreditní karta, banka, bankomat, platba, klient, transakce.

Summary

The goal of my bachelor work is the analysis of utilization of pay cards in the Czech Republic with the aim to identify the most advantageous product for a client. The partial goal of the work is general characterization of pay cards. The work is divided into two principal parts.

The first part is a literary exploration of history and evolution of pay cards in the world and in the Czech Republic. In this part there is also a general characteristic of cards, definition of their types according to different criteria and options for their use.

The second part deals with the task of analysing utilization of pay cards in the Czech Republic to eventually find the best product for predefined clientele. To attain this goal, questionnaires were distributed. Acquired data were transferred into graphs, tables and short commentaries. Lastly, the questionnaire outcome, from which was determined the target age group (age group 15-26 years) and specific orientation for the following comparison of chosen pay cards.

We can conclude from this analysis, that for the age group 15-26 years is the most advantageous product the pay card from UniCredit Bank that belongs to U konto pro mladá. This pay card allows unlimited withdrawals from ATMs in the whole Czech Republic and in foreign countries for free. Moreover, this debit card is designed for all young people between 15 - 26, because you do not need to produce student's certificate, as required by other banks.

Keywords: Pay card, debit card, credit card, bank, ATM, payment, client, transaction.

Obsah

1.	Úvod.....	10
2.	Cíl a metodika	11
3.	Historie platebních karet	13
3.1	Počátky vzniku platebních karet.....	13
3.2	Univerzální karty	14
3.3	Bankovní karty	15
3.4	Vývoj platebních karet v České republice	17
4.	Popis a technologie platebních karet	18
4.1	Vzhled platební karty.....	19
5.	Druhy platebních karet.....	22
5.1	Dělení podle způsobu zúčtování.....	22
5.2	Dělení podle způsobu použití.....	23
5.3	Dělení podle rozsahu použití.....	25
5.4	Dělení podle uživatele	25
5.5	Dělení podle techniky záznamu	25
6.	Způsob využití platebních karet	27
7.	Vlastní práce.....	29
7.1	Analýza dotazníkového šetření - využití platebních karet	29
7.2	Shrnutí výsledků dotazníkového šetření	38
7.3	Komparace vybraných platebních karet	39
8.	Závěr.....	41
9.	Seznam použité literatury	44
10.	Seznam internetových zdrojů	44
11.	Všeobecné informace o účtech bank.....	45
12.	Příloha - dotazník.....	47

Seznam obrázků

Obrázek 1: Přední strana platební karty	20
Obrázek 2: Zadní strana platební karty	21
Obrázek 3: Magnetický proužek na platební kartě	26
Obrázek 4: Čipová karta.....	27

Seznam tabulek

Tabulka 1: Dělení platebních karet do skupin podle kritérií	22
Tabulka 2: Užívání platebních karet	30
Tabulka 3: Pohlaví	31
Tabulka 4: Doplnkové služby k platebním kartám	37
Tabulka 5: Poplatky bance.....	38
Tabulka 6: Komparace vybraných bank	40

Seznam grafů

Graf 1: Věkové kategorie.....	30
Graf 2: Povolání	31
Graf 3: Druh platební karty.....	32
Graf 4: Karetní asociace	33
Graf 5: Využívané banky.....	33
Graf 6: Účel využití platebních karet	34
Graf 7: Četnost využívání platebních karet	35
Graf 8: Nejčastější útrata u obchodníků	35
Graf 9: Četnost výběru hotovosti	36
Graf 10: Výběr hotovosti.....	36

1. Úvod

Díky technologiím v dnešním světě se platební karty podstatně rozšířily a nabízejí držitelům různé využití. Za nejvyužívanější formy platebních karet lze považovat výběr hotovosti z bankomatu a bezhotovostní placení u obchodníků. V současné době si už lidé neumějí život bez platební karty představit.

Poděkovat lze společnosti Western Union Telegraph Company, která vydala v roce 1914 první platební kartu. Netrvalo dlouho a platební kartu začaly nabízet i další společnosti. Mezi nejznámější karetní asociace v dnešní době patří VISA a MasterCard.

Platební karty měly dříve jinou podobu, ale původní princip se nezměnil. Karty klientům stále ulehčují život, jelikož nemusí manipulovat s hotovostí a navíc některé platební karty poskytují i úvěry. V dnešní době lze dokonce nakupovat i v pohodlí domova prostřednictvím internetu a internetových transakcí. Statistiky dokazují, že tuto alternativu používá stále větší počet populace.

S neustálým pokrokem v oblasti platebních karet se v budoucnu může stát, že další generace již nebude znát papírové peníze, protože postupem času se budou platební karty využívat mnohem více a papírové peníze by zcela nahradily.

2. Cíl a metodika

Cílem bakalářské práce je analyzovat využití platebních karet v České republice za účelem identifikace nejvýhodnějšího produktu pro klienta. Dílčím cílem je charakterizovat platební karty, vymezit jednotlivé druhy, popsat jejich vývoj i historii (od vydání první platební karty až do dnešní podoby) a její vzhled, který je stanoven podle mezinárodní normy ISO 3554.

Základní metodikou pro zpracování rešeršní části bakalářské práce je především studium odborné literatury na dané téma. Kromě odborné literatury, zapůjčené v knihovně České národní banky, je zapojeno i internetové vyhledávání. Všechny použité zdroje jsou uvedeny v Seznamu použitých zdrojů v závěru práce. Nedílnou součástí práce je i konzultace s experty v daném oboru.

Pro vypracování hlavního cíle proběhla analýza prostřednictvím dotazníkového šetření. Průzkum byl proveden ve dnech od 2.11.2015 do 7.11.2015 v Příbrami, kde autorka bydlí. Dotazník (viz příloha) obsahuje 14 otázek, které se týkají využití platebních karet. Jeho vyplnění trvá zhruba 5 minut. Z celkového počtu 139 dotázaných bylo možno použít do finálního hodnocení 121 dotazníků, neboť zbylých 18 respondentů nevlastnilo platební kartu (na první otázku, zda vlastní platební kartu, odpověděli, že ne, a proto dále dotazník nevyplňovali). Dotázaní si mohli vybrat z nabídky odpovědí. Pokud u nějakých otázek nenašli svou možnost ve výběru, mohli svou odpověď dopsat. Respondenti jsou rozděleni záměrně do pěti věkových kategorií (1. 15 - 26 let, 2. 27 – 38 let, 3. 39 – 50 let, 4. 51 – 62 let, 5. 63 a více let). Nejvíce dotázaných je ve věkové skupině 15 – 26 let, proto je nejvýhodnější produkt na trhu vyhledáván pro tuto věkovou kategorii. Získaná data z dotazníkového šetření jsou zpracována do přehledných grafů, tabulek a stručných komentářů.

Z dotazníku je následně zpracován souhrn výsledků, ze kterého vyplynulo, jak je již výše zmíněno, že cílovou skupinou jsou mladí lidé ve věku 15 – 26 let (respektive studenti). Dále bylo z výsledků zjištěno, že klienti stále raději vybírají hotovost, než aby platili platebními kartami u obchodníků. Proto byla vytvořena komparace vybraných platebních karet, kde se autorka zaměřila především na výběry hotovosti z bankomatu a na vklady hotovosti na účet. Do komparace bylo zvoleno 8 bank, které mají pobočky

v Příbrami a okolí. Konkrétně se jedná o Českou spořitelnu, ČSOB, ERA – poštovní spořitelna, FIO Banka, GE Money Bank, KB, Raiffeisenbank a UniCredit Bank.

V závěru práce je doporučen nejvýhodnější produkt pro již zmíněnou věkovou skupinu (15 - 26 let), který bude pro tuto klientelu přínosný.

3. Historie platebních karet

Platební karty jsou americkým vynálezem, bez kterého si už dnes klienti bank a samotné banky neumí svůj moderní život představit. Tato kapitola proto popisuje vznik a vývoj platebních karet.

3.1 Počátky vzniku platebních karet

První platební kartu, která byla vyrobena z plechu, vydala v roce 1914 americká telefonní a telegrafní společnost Western Union Telegraph Company. Karty byly určeny pro stálé zákazníky a nesly název Identification Card. Klienti mohli telefonovat a zasílat telegramy prostřednictvím poboček společnosti. Za tyto služby nemuseli ihned platit. Příští měsíc obdržel zákazník soupis všech proběhlých telefonátů a odeslaných telegramů s jejich cenami; celkovou dlužnou částku mohl zaplatit bankovním převodem nebo šekem. Společnost si tímto krokem chtěla udržet své stávající zákazníky a hlavně přilákat i novou klientelu. Proto tyto karty nesou název věrnostní karty (Juřík, 1995; Juřík 2006; Polouček a kol., 2006).

Brzy poté začaly karty vydávat i jiné telefonní a telegrafní společnosti. Postupem času se věrnostní karty rozšířily i do železničních a obchodních společností včetně čerpacích stanic. Mezi ně patřila i společnost General Petroleum Corporation (dnes známá Mobil Oil), která nabídla bezhotovostní placení za pohonné hmoty, náhradní díly a jejich služby. Mezi společnostmi začal díky platebním kartám velký konkurenční boj (Juřík, 1995).

Základní princip používání tehdejších platebních karet byl podobný jako v dnešní době. Klienti jednoduše předložili svou kartu a podepsali účet. Kartu si prodávající zkontroloval, zda je platná a srovnal podpis na účtu se vzorovým podpisem na kartě. Pokud nebyl na kartě vzorový podpis, nechal si předložit průkaz totožnosti, kde porovnal jméno klienta. Později museli i kontrolovat, zda zákazník nemá platební kartu zapsanou v seznamu neplatných či zrušených. Účet se odesílal do účtárny společnosti, která mu vydala celkový měsíční účet. Společnost odloženým placením poskytovala klientům úvěr, což se vyplatilo hlavně při nákupu dražšího zboží (Juřík, 1995; Schlossberger, Hozák, 2005).

Věrnostní karty, které se rychle rozšířily po celém území USA, byly znakem osobní prestiže. Bohužel se jejich rozvoj zpomalil hospodářskou krizí ve 30. letech.

Během 2. světové války byl i zaznamenán úplný útlum. V roce 1942 zakázal Úřad federálních rezerv (Federal Reserve Board) užívat platební karty vzhledem k omezením, týkajících se spotřebních úvěrů, které byly potřebné k odčerpávání zdrojů pro vedení války. V roce 1946 byl zákaz zrušen a společnosti mohli opět začít platební karty vydávat. Např. v roce 1947 se začaly rozšiřovat tzv. Travel Card, které poskytovaly americké letecké a železniční společnosti pro obchodní cestující a bohaté turisty (Juřík, 1995).

V 50. letech dvacátého století byly platební karty hojně využívány. Bohužel velkou nevýhodou bylo použití karty pouze v obchodní síti vydavatelské firmy, a proto zákazníci vlastnili až desítky různých věrnostních karet. To vedlo k inspiraci vzniku první univerzální karty (Juřík, 1995; Polouček a kol., 2006; Schlossberger, Hozák, 2005).

3.2 Univerzální karty

V roce 1950 vznikla první univerzální karta, kterou vydala společnost Diners Club International. Ke vzniku této společnosti se váže zajímavá historika: zakladatel Frank McNamara byl na večeři se svými přáteli ve špičkové restauraci v New Yorku. Když vrchní přinesl účet, zjistil pan Frank McNamara, že nemá hotovost na zaplacení útraty, jelikož zapomněl, že si nechal peněženku v jiném saku. V restauraci byl věrným zákazníkem, proto mu nabídli možnost zaplatit příště. Frank ale zavolal manželce, která peníze přinesla. Tato situace ho přivedla k nápadu, že založí klub, který pojmenuje Diners Club. Diners Club začne vydávat úvěrové karty nazvané Charge Card, které budou sloužit pro placení v předem smluvených restauracích a obchodech. Jednalo se tedy o první víceúčelovou úvěrovou kartu, která nesla název Travel & Entertainment Card (T&E Card) a sloužila pro nákup dražšího zboží a služeb. Klub měl své členy, za které ručí u svých obchodních partnerů a kterým vždy jednou měsíčně zaslal soupis proběhlých transakcí. Členové byli povinni jej uhradit do 14 dnů (Evans, Schmalensee, 2005; Juřík, 1995; Polouček a kol., 2006; Schlossberger, Hozák, 2005).

Diners Club těžil z pravidelných členských poplatků a dostával provize z každé platby. Tento club začínal svou činnost s 200 klienty, kteří mohli svou Credit Identification Card používat ve 27 luxusních restauracích a 2 hotelech v New Yorku. Klientela po roce vzrostla, vydalo se více než 10 tisíc karet, které mohly využívat k placení ve více než 1000 prvotřídních obchodních míst ve Spojených státech a Kanadě (Juřík, 2006).

3.3 Bankovní karty

Koncem 40. let dvacátého století začaly americké banky jevit zájem o platební karty. Jejich vize spočívala ve využití možnosti odstranit hotovost a šeky. Chtěly by tak vybudovat nové ziskové oblasti, např. požadovat poplatek za kartu, zvýšení příjmů z provizí a ze spotřebních úvěrů. První bankovní kartu, která se podobala dnešním, vydala v roce 1951 společnost Franklin National Bank v New Yorku (dnešní European American Bank). Karta byla pojmenována Franklin Charge Plana. Měla na sobě jméno svého držitele a vyšší úvěrového limitu. Tuto kartu obdrželi zdarma jen důvěryhodní klienti. Proběhlé transakce museli zaplatit do 30, 60 nebo 90 dnů. V letech 1953 a 1954 měla karta Charge Card stovku následovníků, jelikož banky věřily v zisk. Naopak jim karty přinesly velké ztráty, a proto polovina z nich vydávání karet zrušila. To mělo za následek, že v roce 1957 vydávalo bankovní platební karty jen 27 amerických bank. O obrat 40 milionů dolarů se postaralo 754 000 držitelů a k placení je přijímalo 11 000 obchodníků (Evans, Schmalensee, 2005; Juřík, 1995; Schlossberger, Hozák, 2005).

Příčinou pozastavení byly vysoké náklady na provoz a reklamu, velké investice do vlastního projektu platebních karet a v neposlední řadě veškeré technologie. Velkou nevýhodou činnosti bank bylo omezení pouze na její sídlo. Proto nebylo možné rozšířit karty určité banky po celém území Spojených států amerických (Juřík, 1995).

Na první úspěšnou bankovní platební kartu, kterou vydala Bank of America, se čekalo až do roku 1958. Karta nesla název Bank Americad. Poprvé se objevila v Kalifornii. Následující rok se vydávala i po celém území USA. Bank of America, sídlící v San Francisku na pobřeží Tichého oceánu, byla především od 30. let vedoucí americkou bankou v oblasti spotřebních úvěrů. Již za rok vlastnilo kartu Bank Americad jeden milion klientů. Obrat činil 75 milionů dolarů, což bylo o 35 milionů dolarů více než v roce 1957, kdy se vydávaly Charge Card (Evans, Schmalensee, 2005; Juřík, 1995; Schlossberger, Hozák, 2005).

Karty Bank of America byly jako jedny z prvních vyrobeny z plastu, konkrétně z PVC. Ten zajišťoval větší odolnost, ochranu proti padělání a snazší placení prostřednictvím mechanických snímačů. Na kartu se přes kopírovací papír vtiskly údaje reliéfním písmem a na účtenku se dával identifikační štítek obchodníka (Juřík, 2006).

Banka poskytovala dva druhy karet. První karta White Card měla limit 300 dolarů. Zákazník s ní mohl nakupovat bez ověření u banky do 50 dolarů. Pro lepší klientelu byla

v nabídce Gold Card s limitem 500 dolarů. Umožnila nákupy do částky 100 dolarů bez ověření u banky. Klientela této banky tedy opravdu obdržela kreditní kartu s úrokovou mírou 1,5 % měsíčně (Juřík, 2003; Juřík, 2006).

Obchodníkům se podstatně zvýšil obrat, a proto nemuseli věnovat velkou péči věrnostním kreditním kartám. Museli však platit bance provizi z obratu ve výši 6 % a roční nájemné 25 USD za mechanický strojek, který sloužil pro otisk karty na prodejní doklad. Vyskytly se bohužel vážné problémy, jelikož úvěrová delikvence dosáhla 22 % místo odhadovaných 4 %. Objevovali se podvodníci, kteří karty klientům odcizovali a využívali je k menším platbám. Po roce a půl, kdy byl zahájen pilotní provoz, dosáhly ztráty až 20 milionů USD. Prezident S. Clark Biese se ale rozhodl projekt nezastavit a zkusil vyměnit projektový tým, který vedl Joe Williams. Naštěstí se podařilo BankAmericard v roce 1961 dostat ze ztrát a dosáhnout zisku 179 000 USD a to zejména díky změně procedur, jako např. postupy pro schvalování úvěrových limitů, dále výběr obchodníků z vyšších segmentů, kteří napomáhali zvýšit image kreditní karty a různá další provozní opatření. V roce 1960 měla banka obrat až 59 milionů USD, o 3 roky později se zvýšil na 111 milionů USD a v roce 1968 dokonce až na neuvěřitelných 400 milionů USD. Nová kreditní karta velice prosperovala (Juřík, 2003).

Další zásadní moment nastal v roce 1966, kdy se Bank of America rozhodla zpřístupnit svůj kartový program dalším americkým bankám díky licenci dceřiné společnosti Bank Americard Service Corporation. Karty s názvem Bank Americard se dostaly i mimo území Spojených států, kde měly své pobočky. První neamerický vydavatel Barclay's Bank sídlil ve Velké Británii. Tato banka je v současnosti jedna z nejvýznamnějších vydavatelů platebních karet všech druhů, jak ve Velké Británii, tak i v jiných zemích světa (Juřík, 1995; Schlossberger, Hozák, 2005).

Přidružené banky sice ušetřily vlastní náklady na vývoj a provoz platebních karet a díky licenci mohly používat osvědčený systém. Ale veškeré karty musely nést v záhlaví název jejich velkého konkurenta. Dále banky špatně snášely způsob řízení Bank of Americard Service Corporation a chtěly její větší nezávislost na Bank of America. Vše nakonec vedlo k tomu, že se v roce 1970 vytvořily dvě samostatná nezisková sdružení: National Americard Corporation (NABANCO) pro USA a v roce 1974 IBANCO Ltd. pro další země světa. Obě organizace se v roce 1977 přejmenovaly na dnešní známé názvy VISA USA a VISA International (Juřík, 1995).

Na úspěch projektu Bank of America tradičně reagovali konkurenti z Kalifornie, kteří po čase založili vlastní společnost California Bank Card Association a poskytovali dalším bankám licenci vlastního systému platebních karet. 16. srpna 1966 vznikla asociace Interbank Card Association (ICA), která přijala logo MasterCharge, dnes známá MasterCard. Asociace ICA má za úkol zabezpečit mezibankovní ověřování, clearing a zúčtování transakcí (Juřík, 1995; Juřík, 2006).

V roce 1958 se uvažovalo i o americké cestovní společnosti American Express se svou „Green Card“, jelikož jako první v roce 1966 rozšířila svou nabídku i o „zlatou kartu“. Velmi rychlé rozšíření zlaté karty bylo podmíněno rozsáhlou sítí poboček této cestovní kanceláře, které se nacházely ve více než stovce zemí. Jejich služby využívaly především velké obchodní společnosti. Zlatá karta platí dodnes jako znak velké prestiže (Juřík, 2006).

Vývoj platebních karet se především centralizoval v USA. Toho využila japonská společnost Japan Credit Bureau (dnes známá jako JCB) a začala poskytovat pro své banky platební karty. Následně byla ve Švédsku v roce 1964 založena společnost Eurocard, která se chtěla prezentovat tím, že se chtěla lišit od neustále se rozšiřující platební karty od American Express. Ze společnosti Eurocard se nakonec zrodila v roce 1965 nová společnost Eurocard International se sídlem v Bruselu. Od roku 1968 uzavřela strategickou smlouvu díky dlouhodobé spolupráci s MasterCharge - současná MasterCard (Schlossberger, Hozák, 2005).

Nejrychlejší rozvoj distribuce a používání platebních karet je tedy zaznamenán v druhé polovině 70. let a především v 80. letech dvacátého století. V 90. letech lze sledovat velký rozvoj zejména z pohledu technologického a rozšíření platebních karet i do méně prosperujících zemí světa (Juřík, 2006; Schlossberger, Hozák, 2005).

3.4 Vývoj platebních karet v České republice

V roce 1950 se v Americe vyskytly první Charge Card od společnosti Diners Card. Česká republika začala tyto karty oficiálně akceptovat v roce 1965. Teprve o 3 roky později proběhla na území Česka první transakce, když kdosi zaplatil prostřednictvím Diners Card za služby v pražském Čedoku. Platební karty přijímala pouze tato cestovní kancelář. Až do pádu komunizmu byly karty pouze v rukou cizinců (Penize.cz, cit. 2015-06-24).

V roce 1991 vzniklo Mezinárodní sdružení pro platební karty. Do sdružení patřilo ČSOB, Komerční banka, Investiční banka, Agrobanka a dvě slovenské: Tatrobanka a Všeobecná úvěrová. Průkopníkem na území České republiky byla tehdejší Živnostenská banka, která se stala jako první členem mezinárodní společnosti. Tato banka poskytovala první karty v ČR, kterým se říkalo dispoziční. Byly určeny k bezhotovostnímu placení v obchodní síti Tuzex. V roce 1991 byla dokonce Živnostenskou bankou vydána i první VISA karta. Bankyjevily zájem převzít obchodníky VISA a Master Card, ale technicky na to nebyly ještě způsobilé. Připravená byla v roce 1992 jen Komerční banka, a proto převzala obchodníky Master Card a dále Živnobanka, která se starala o obchodníky VISA a Diners Club. V roce 1996 je musela ale Živnobanka předat České spořitelně. Z dlouhodobé klientely těží Komerční banka a Česká spořitelna dodnes (Penize.cz, cit. 2015-06-24).

Kreditní a charge karty přišly na území Česka o něco déle. Teprve v roce 1998 byla odstartována činnost prvního českého zastoupení Diners Club a s tím spojené charge karty. Ve stejném roce začala Česká spořitelna nabízet kreditní kartu, ovšem pouze pro vybrané zákazníky s prověřenou historií. Velký boom začal v květnu 2000 s kreditní kartou MAXIM, kterou vydávala Bank Austria Creditanstalt (dnešní HVB Bank). Roky 2001 a 2002 jsou oficiálně označovány za prosperující roky kreditních a charge karet na území České republiky (Penize.cz, cit. 2015-06-24).

Od 21. století jsou karty mnohem vyspělejší. Vlastní jí téměř každá domácnost. Bez této plastové karty si již málokdo umí představit svůj každodenní život. K prvnímu čtvrtletí roku 2015 bylo statisticky zjištěno, že v Česku bylo vydáno celkem 11 112 754 platebních karet a proběhlo 123 321 659 transakcí u obchodníků (Penize.cz, cit. 2015-06-24; Statisticky.cardzone.cz, cit. 2015-06-24).

4. Popis a technologie platebních karet

Půl století trvalo, než se přešlo od plechové k plastové kartě a pouze 6 let trvalo zavedení standardu pro magnetický proužek. Právě díky magnetickému proužku na kartách, bankomatech, platebních terminálech a moderních výpočetních centrech se od 70. let 20. století začaly platební karty hojně používat. Cesta k tomuto úspěchu nebyla jednoduchá, za to poměrně rychlá. Spousta lidí nemá ani zdání, jak složitý mechanismus

vlastně při použití karty spouštíme. Platební karty musejí hlavně splňovat fyzikální charakteristiky (materiál, rozměry, konstrukce a vlastnosti) stanovené mezinárodní normou ISO 3554 (Juřík, 2003; Juřík 2006; Schlossberger, Hozák, 2005).

4.1 Vzhled platební karty

Plastová platební karta má stanovený rozměr 85,6 x 54,0 x 0,76 mm v souladu s mezinárodní normou ISO 3554. Karta je vyrobena z třívrstvého PVC. Ten musí být odolný k deformacím, které vznikají při běžném používání. Dále musí být netoxický, odolný vůči změnám teploty (použitelný při teplotách od -35°C do + 50°C), chemikáliím a samozřejmě i odolný proti deformaci prolisovaných částí - reliéfní písmo (Juřík, 1995; Schlossberger, Hozák, 2005).

Přední strana platební karty

Personalizace plastiku platební karty znamená fyzické uvedení údajů o majiteli a kartě. Je prováděna různými způsoby dle druhu platební karty. U karet, které se používají v mechanických snímačích (imprinterech) se na dolní část přední strany vyrazí Embossing, což jsou nezbytné identifikační údaje o držiteli (viz obrázek 1). Speciální reliéfní ražba – embossing se dělá normalizovaným písmem OCR 7B (Optical Character Recognition) ve velikosti 3,63 mm. Personalizace určená na dolní polovinu karty má podle normy určeny 4 řádky (Juřík, 1995; Schlossberger, Hozák, 2005; Šenkýřová a kol, 2010):

- *Řádek čísla karty* (Account Number Line), který obsahuje číslo platební karty (délka čísla je stanovena na 16 až 19 pozic). První dvě číslice znamenají druh platební karty: 0 – pro budoucí přidělení hospodářských sektorů, 1 – letecké společnosti, 2 – letecké společnosti a budoucí přidělení, 3 – Travel & Entertainment Cards, 4 – bankovníctví a finanční odvětví (VISA), 5 – bankovníctví a finanční odvětví (MasterCard), 6 – obchod a bankovníctví (Maestro, Discover Card aj.), 7 – petrochemie, 8 – telekomunikace a budoucí přidělení, 9 – vyhrazeno pro přidělení národními normalizačními orgány (za číslicí 9 vždy následuje třímístný kód ISO příslušného státu).

Za dvojčíslím se nachází dalších pět čísel, která identifikují vydavatele karty. Poslední zbylá čísla jsou určena k identifikaci držitele.

- *Řádek platnosti karty a vyznačení BIN*(Valid Data Line & BIN), kde je v přední části BIN (Bank Identification Number), což je jedinečné číslo přiřazené karetní asociaci příslušné bance, proto lze podle prvních 6 cifer snadno určit banku, která kartu vydala. Za číslem BIN se vyskytuje maximálně 19 znaků, které určují platnost platební karty, a to buď ve tvaru uvádějící začátek i konec platnosti (MM/YY – MM/YY) nebo pouze konec platnosti (MM/YY).
- *Třetí řádek* (Third Line) je určen pro jméno držitele platební karty. Zde je povoleno maximálně 27 znaků.
- *Čtvrtý řádek* (Fourth Line) uvádí u služebních karet jméno společnosti, která o kartu požádala. Maximální počet znaků je limitován 19 znaky.

U karet, které používáme jen k elektronickým transakcím (bankomaty, platební terminály), se nahrazuje reliéfní písmo hladkým tiskem (Indent Printing) nebo se zaznamenávají pomocí laserového paprsku (Laser Engraving). Na přední straně karty se nachází také ochranný hologram, který zabraňuje padělání platební karty. Ochranný hologram je trojrozměrný obraz, který mění barvu a tvar (např. MasterCard – dvojice zeměkoule; VISA – letící holubice). Dále se na přední straně nachází čip, který je velmi důležitý, jelikož zaznamenává data. Do budoucna se plánuje, že čip nahradí magnetické proužky, protože je mnohem bezpečnější. Kromě ochranného hologramu a čipu je na kartě vyobrazeno logo kartové společnosti (Juřík, 1995; Schlossberger, Hozák, 2005; Šenkýřová a kol, 2010).

Obrázek 1: Přední strana platební karty

Zdroj: Kbps.cz, cit. 2015-07-04

Zadní strana platební karty

Na zadní straně platební karty je obvykle magnetický a podpisový proužek (viz obrázek 2). Magnetický proužek (Magnetic Stripe) slouží jako záznamové medium pro ukládání dat, nezbytných k realizaci elektronických transakcí. Magnetický proužek může být dvojího typu, buď varianta LoCo (Low Coercivity), která obsahuje proužek s nízkou hustotou záznamového materiálu nebo častější varianta HiCo (High Coercivity), která již obsahuje vyšší hustotu záznamového materiálu. Typ HiCo se vyznačuje větší odolností proti mechanickému a magnetickému poškození uložených dat. Proto je doporučován všemi karetními společnostmi. Magnetický proužek může mít dvě nebo tři záznamové stopy. Stopa I obsahuje identifikační údaje karty, jméno držitele, bezpečnostní parametry a je určena pro vnitrostátní a mezinárodní off-line i on-line transakce. Stopa II je určena jen pro čtení, stejně jako stopa I a jsou si i obsahově podobné. Rozdíl spočívá v tom, že stopa II je určena pouze pro on-line transakce. Stopa III není určena jen pro čtení, ale i pro zápis dat, která zapisuje jen v režimu off-line (Schlossberger, Hozák, 2005; Šenkýřová a kol, 2010).

Kromě výše zmíněného proužku se nachází na zadní straně karty i podpisový proužek. Do podpisového proužku se zaznamenává podpisový vzor držitele karty. Aby se nedal snadno padělat, je vyroben ze speciálního papíru, který se při jakékoliv snaze změnit originální podpis promění v jinou strukturu. Pod podpisovým proužkem se nachází pevně vytištěný nápis VOID, který slouží k případnému odhalení pokusu o padělání podpisového proužku (Juřík, 1995; Schlossberger, Hozák, 2005).

Obrázek 2: Zadní strana platební karty

Zdroj: Airbank.cz, cit. 2015-07-04

5. Druhy platebních karet

Platební karty se člení podle různých kritérií (viz tabulka 1). V dřívější době byly karty rozlišovány podle toho, zda se jednalo o karty využívané jen v síti klientských pracovišť, bankomatů a smluvních partnerů konkrétní banky nebo zda se daly využít i v systémech jiných bank. Proto se bankovní platební karty dělily na uzavřené (typický představitel – Česká spořitelna, a.s.) a otevřené systémy (Europay/Mastercard, VISA – jediná používaná varianta ve vyspělých státech včetně České republiky). Veřejnosti však splývají názvy kreditní a debetní karta a nejsou si jisti, jaký rozdíl mezi nimi je a co obnášejí (Juřík, 1995; Polouček a kol., 2006).

Rozdělení podle kritérií:	Druhy karet				
Způsob zúčtování transakcí	Charge card	Kreditní karta	Debetní karta		
Způsob použití	Šeková záruční karta	Bankomatová karta	Platební karta	Předplatní karta	Minikarty
Dělení podle rozsahu použití	Tuzemské karty	Mezinárodní karty			
Dělení podle uživatele	Osobní karty	Služební karty			
Dělení podle techniky záznamu	Reliéfní písmo	Magnetický záznam	Laserový záznam	Čipová technologie	

Tabulka 1: Dělení platebních karet do skupin podle kritérií

Zdroj: Schlossberger, Hozák; 2005; vlastní zpracování 2015

5.1 Dělení podle způsobu zúčtování

Charge Card

Charge karta je historicky nejstarší typ platební karty, u které klient musel obvykle za předcházející měsíc zaplatit veškeré proběhlé transakce. Tento měsíční výpis mu zasílal vydavatel karty. Držitel byl povinen uhradit částku do stanovené lhůty (obvykle 14 až 30 dnů). Způsob platby byl možný bankovním převodem nebo šekem. Typickým příkladem charge karet na území českého státu jsou platební karty Diners Club,

které buď vydala společnost Diners Club Česká republika nebo Diners Club od ČSOB, Česká spořitelna, Volksbank či další banky působící v tomto státě (Máče, 2006; Schlossberger, Hozák, 2005).

Kreditní karty

Do dělení podle způsobu zúčtování patří karty kreditní (Credit Card) nebo jsou známy také pod názvem karty úvěrové. Podstatou kreditních karet je, že klienti už nemuseli platit souhrnný měsíční účet do předem stanové doby od obdržení výpisu, ale mohli zaplatit jen menší část z celkové dlužné částky. Zbytek peněz spláceli v měsíčních splátkách, které si předem stanovili. Úvěrové kartě je určen limit, do kterého může majitel karty čerpat prostředky. Jde tedy o určitou formu úvěru, která je velmi oblíbená. Jelikož každá úvěrová karta má různě dlouhé bezúročné období, nemusí držitel karty po tuto dobu platit žádný úrok. K této kartě není stejně jako u Charge karet, nutný běžný účet u banky; jsou proto vydávány jen dobře známým klientům nebo na základě ověření bonity klienta (Juřík, 1995).

Debetní karty

Debetní karta je specifická tím, že je vydána k běžnému účtu. Držitel s ní platí bezhotovostně za zboží a služby, popřípadě provádí transakce přes internet nebo si vybírá hotovost z bankomatu. Na rozdíl od karty kreditní a Charge Card banka neposkytuje klientovi žádný úvěr, částka se strhává z účtu ihned, jakmile je o transakci banka vyrozuměna. Tato karta přináší nižší rizika než obě karty výše zmíněné. Proto je debetní karta přístupná i méně bonitním klientům (Máče, 2006; Schlossberger, Hozák, 2005).

5.2 Dělení podle způsobu použití

Šeková záruční karta

Tato karta se nevyužívá k placení, pouze zaručuje předložený šek. Šeková záruční karta musí obsahovat jméno držitele, název vydávající banky, číslo účtu, ke kterému jsou šeky a karta vydány, číslo a platnost karty, podpisový vzor klienta a samozřejmě předepsaná loga nebo hologramy podle typu šekového systému (Polouček a kol., 2006).

Bankomatová karta

Bankomatová karta se využívá pouze k výběrům z bankomatů, což je patrné z názvu této karty. S kartou nelze platit u obchodníků, na internetu a samozřejmě z ní nejde vybrat hotovost na přepážkách u poboček bank či ve směnárnách. Karty jsou opatřeny pouze hladkým písmem, to znamená, že nejsou embosované. Na zadní straně se nachází magnetický proužek, ale v budoucnu je plánovaná čipová technologie (Juřík, 2006).

Platební karta

Platební karta je univerzální platební prostředek bezhotovostního placení u obchodníků. Slouží k výběrům hotovosti z bankomatů, je možno vybrat hotovost i v bance a směnárně a využívají se k platbě na internetu. Platební karty se dělí na elektronické karty, se kterými se provádí elektronické transakce (výběr hotovosti nebo bezhotovostní placení v obchodních místech) a univerzální karty, které jsou určeny k elektronickým i neelektronickým transakcím (Juřík, 1995; Schlossberger, Hozák, 2005).

Předplatní karta

Tyto karty mají platby omezeny podle předem definovaných částek. Využívají se ve formě telefonních karet, dále karty určené pro veřejné stravování, různé vstupní karty do klubových kin či divadel nebo karty pro prodej pohonných hmot, jízdenek či pro Pay-TV a karty pro mobilní telefony. Karty jsou výhodné jak pro držitele, tak pro vydavatele, jelikož přináší například zvýšení obrátu, předem získané finanční prostředky, snížení nákladů na zpracování. Většina těchto karet je vybavena čipovou technologií (Máče, 2006; Schlossberger, Hozák, 2005).

Minikarty

Minikarty jsou rozměrově o polovinu menší než klasické karty. Proto nesou tento název. V roce 2002 je vydala karetní asociace VISA a následující rok i MasterCard. Používají se k platbě u obchodníka s platebním terminálem nebo k platbě na internetu (Juřík 1995; Máče 2006).

5.3 Dělení podle rozsahu použití

Tuzemské karty

Tuzemské karty neboli karty národní se používají jen v zemi vydavatele. Karta je k poznání díky vyznačenému nápisu: „Valid only in Czech republic“, v překladu „Platí pouze v České republice“ (Schlossberger, Hozák, 2005).

Mezinárodní karty

V dnešní době s velkým rozvojem cestovních ruchů a zahraničního obchodu jsou tyto platební karty nejvíce využívány. Jsou k nim připojeny doplňkové služby, jako je cestovní a úrazové pojištění, různé slevy v hotelech, autopůjčovnách, vstupy do letištních salónek apod. (Polouček a kol., 2006).

5.4 Dělení podle uživatele

Osobní karty

Privátní karty jsou určeny pouze pro soukromé účely držitele a jsou vystaveny na jeho jméno. Nejsou přenosné a využívají se k běžné denní potřebě (Juřík 1995; Polouček a kol., 2006).

Služební karty

Firemní karty, které slouží k úhradám spojeným s plněním pracovních povinností. Na kartě je od zaměstnavatele nastaven denní či jiný časový limit. Další omezení mohou být např. možnosti použití jen na určité úkony (Polouček a kol., 2006).

5.5 Dělení podle techniky záznamu

Reliéfní písmo (embossing)

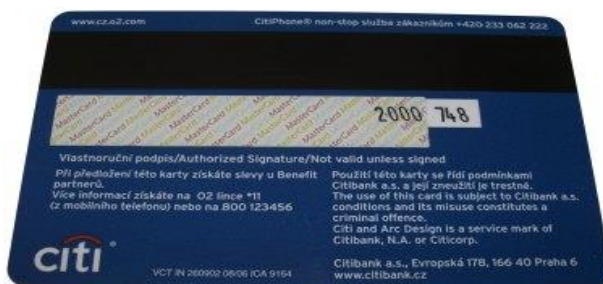
Na plastik platební karty se vyrazí (embossují) identifikační údaje reliéfním písmem. Jedná se o nejdéle využívaný záznam dat na platební karty. Tyto karty se využívají hlavně u mechanických transakcí (v imprintech). Vzhledem ke značným nevýhodám

se v poslední době přechází především na čipové karty nebo na karty s magnetickým záznamem (Schlossberger, Hozák, 2005).

Magnetický záznam

Magnetický proužek (viz obrázek 3), který se začal používat až v roce 1971, znamenal naprostý zlom v „karetním průmyslu“, neboť zavedl elektronické transakce prostřednictvím platebních karet. V současné době je tato technologie celosvětově hojně rozšířena, ačkoliv se objevil velký počet problémů. Magnetický proužek má malou kapacitu informací, dá se snadno poškodit a hlavně existuje možnost jejího použití bez PINu. Proto může dojít ke zfalšování podpisu. Tyto nevýhody jsou hlavním důvodem k tomu, že se „karetní“ asociace snaží o rozvoj technologií v této oblasti (Máče, 2006).

Obrázek 3: Magnetický proužek na platební kartě

Zdroj: Pandatron.cz, cit. 2015-07-05

Laserový záznam

Data-impulsy jsou do podkladové vrstvy „vypalovány“ laserovou technologií, stejně jako u CD disků. Výhodou je vysoká kapacita záznamů, a to že zaznamenaná data nejdou smazat ani měnit, bohužel je lze snadno kopírovat. Z toho důvodu se tato technologie v bankovním využití ve velmi omezené míře (Máče, 2006; Schlossberger, Hozák, 2005).

Čipová technologie

Čipové karty, které jsou vidět na obrázku 4, využívají mikroprocesor (čip) jako záznamové médium. Tento čip je umístěn pod povrchem plastiku na přední straně karty a nahrazuje magnetický proužek. Výhodou je velká kapacita dat. K operacím je bezprostředně požadován PIN. Čipové karty se dělí do tří základních skupin: paměťové, logické a inteligentní karty. Čipové karty se používají jako klasické bankovní platební karty,

dále jako předplatní/identifikační karty, věrnostní karty. Patří sem i elektronická peněženka (Polouček a kol., 2006; Schlossberger, Hozák, 2005).

Obrázek 4: Čipová karta

Zdroj: Novinky.cz, cit. 2015-07-05

6. Způsob využití platebních karet

Díky technologiím v dnešním světě se platební karty podstatně rozšířily. Zároveň nabízejí držitelům různé využití. Nejvyužívanější formou použití platebních karet lze považovat výběr hotovosti z bankomatu či bezhotovostní placení u obchodníků (Máče, 2006; Schlossberger, Hozák, 2005).

Výběr hotovosti z bankomatu

První bankomaty se objevily v roce 1967. Tvoří je 3 základní části. První částí je trezor, kde jsou uloženy kazety na bankovky, dále operátorská část, kterou tvoří PC s ovládáním pro operátora a provozní část, kde jsou zařízení potřebná pro komunikaci s klientem a umožňují výdej hotovosti (podavač, počítač bankovek, tiskárna stvrzenek, apod.). Díky bankomatu může klient vybrat hotovost, kterou má uloženu na účtu. Vše probíhá na elektronické bázi. Identifikace držitele karty je zkontrolována zadáním správného PIN (Personal Identification Number). V dnešní době pracuje každý bankomat v on-line režimu, tzn. stálé připojení na autorizační centrálu umožňuje zjistit zůstatek na účtu a obsahuje různé další funkce (Evans, Schmalensee, 2005; Juřík, 1995; Máče, 2006).

Výběr hotovosti na pobočkách bank

Po předložení platební karty lze vybrat hotovost na pobočkách bank, směnárén a v mezinárodních hotelích. Klienti tuto volbu využívají, pokud chtějí vybrat větší hotovost, než jim dovoluje daný limit. Musí však předložit kromě karty i průkaz totožnosti (Máče, 2006).

Platby u obchodníků

Bezhotovostní platba u obchodníků je pohodlnější způsob platby. Držitel ani obchodník nemusí manipulovat s hotovostí, popřípadě s velkým obnosem peněz. Platba proběhne převodem z účtu držitele na účet obchodníka. Počet těchto transakcí v dnešní době roste výrazněji než počet výběrů z bankomatů. Aby mohl obchodník přijímat platební karty, musí uzavřít smlouvu o akceptaci platebních karet s nějakou zpracovatelskou bankou, která má k této činnosti od příslušné asociace licenční oprávnění (Schlossberger, Hozák, 2005).

Internetové transakce

Transakce prostřednictvím internetu je způsob platby bez fyzické přítomnosti platební karty. Možnost platby je buď standardně fakturou nebo na dobírku. V elektronickém prostředí je v nabídce možnost využít platební karty. Tyto transakce byly velmi riskantní, jelikož držitel karty uvedl přímo číslo karty. Proto v České republice řada bank svým klientům tuto možnost zablokovala. Vyvinul se nový systém, který se nazývá 3D Secure (Three Domain Secure). Je podporován karetními asociacemi VISA a MasterCard. Držitel má jistotu, že údaje o jeho kartě míří pouze přímo do banky, nikoli k obchodníkovi (Juřík 1995; Schlossberger, Hozák, 2005).

Transakce M-commerce

Tyto transakce jsou spojené s použitím mobilního telefonu. Uskutečňují se prostřednictvím transakce v bankomatu a transakce v mobilním telefonu. Na bankomatu se zvolí požadovaná služba a operátor mobilního telefonu, dále pak výše nabíjení či platby

a číslo mobilního telefonu. Majitel obdrží potvrzující SMS s veškerými informacemi o provedení dané služby (Máče 2006).

Transakce MO/TO

Další způsob platby bez fyzické přítomnosti karty je způsob MO/TO (Mail Order / Telephone Order). Využívá se k zásilkovému prodeji a k rezervacím ubytování či vstupenek apod. Držitel uvede data potřebná k provedení platby (číslo a platnost karty) na objednávkový formulář nebo jiným písemným dokumentem i s podpisem držitele karty. Obchodní místo dá tyto informace bance. Ta vše zpracuje klasickou formou. Tento způsob je velmi riskantní kvůli zneužití, a proto ho banka zřídka obchodníkům dovoluje (Polouček a kol., 2006; Schlossberger, Hozák, 2005).

7. Vlastní práce

Vlastní práce se skládá z analýzy dotazníkového šetření, ze kterého je dále provedeno shrnutí výsledků a komparace vybraných platebních karet.

Dotazníkové šetření bylo provedeno v Příbrami, přičemž otázky v dotazníku (viz příloha bakalářské práce) se zaměřují především na to, jaké platební karty respondenti vlastní, za jakým účelem svou kartu využívají a od které banky platební kartu mají. Jsou rozděleni do pěti věkových kategorií (1. 15 - 26 let, 2. 27 – 38 let, 3. 39 – 50 let, 4. 51 – 62 let, 5. 63 a více let). Nejvíce dotázaných je ve věkové skupině 15 – 26 let. Proto je nejvýhodnější produkt na trhu, po zmíněné komparaci vybraných platebních karet, doporučen pro tuto věkovou klientelu. Do komparace jsou zvoleny platební karty z bank, které mají své pobočky v Příbrami a okolí.

7.1 Analýza dotazníkového šetření - využití platebních karet

Pro analýzu dotazníkového šetření byly použity výsledky z dotazníku, který obsahoval 14 otázek. Průzkum proběhl ve dnech od 2.11.2015 do 7.11.2015. Z celkového počtu 139 dotázaných bylo možno použít do finálního hodnocení 121 dotazníků, neboť zbylých 18 respondentů nevlastnilo platební kartu (na první otázku, zda vlastní platební kartu odpověděli, že ne, a proto dále dotazník nevyplňovali).

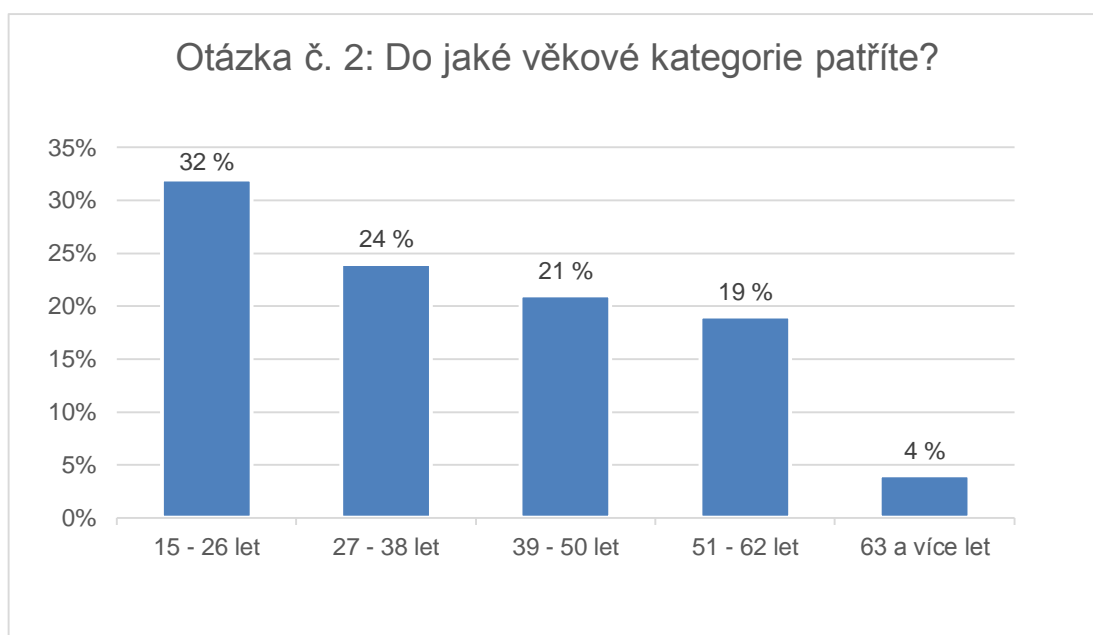
Respondenti si mohli vybrat z nabídky odpovědí. Pokud u nějakých otázek nenašli svou možnost ve výběru, mohli svou odpověď dopsat. Dotazník byl zcela anonymní a k vyplnění stačilo cca 5 minut. Vyhodnocení otázek je zpracováno pomocí přehledných grafů, tabulek a stručných komentářů.

Otázka č. 1: Vlastníte platební kartu?		
Odpověď	Počet	Procenta
ano	121	87 %
ne	18	13 %

Tabulka 2: Užívání platebních karet

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Komentář: Z tabulky č. 2 je jednoznačně vidět, že velká většina, konkrétně 121 (87 %) respondentů vlastní svou platební kartu a pouze 18 lidí (13 %) žádnou platební kartu nevyužívá.

Graf 1: Věkové kategorie

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Komentář: Graf č. 1 znázorňuje, že respondenti, vlastníci platební kartu, jsou rozděleni do 5 věkových kategorií. Největší zastoupení má první věková kategorie, která je

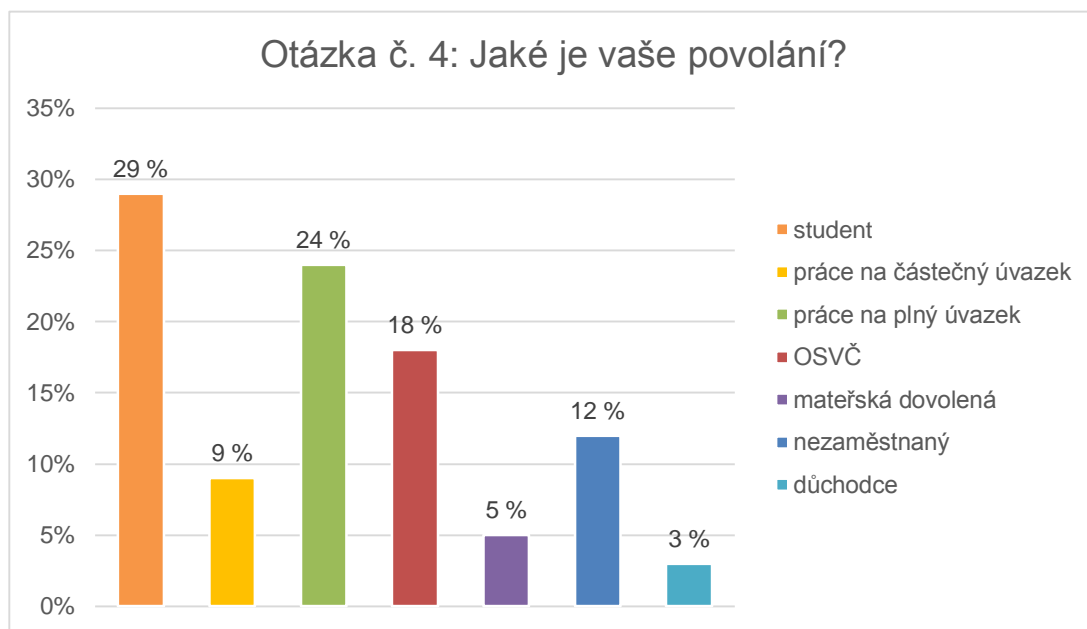
rozdělena od 15 do 26 let. Tvoří ji celkem 32 % respondentů, což je 39 lidí. Další věkové kategorie mají mnohem menší zastoupení. Druhá skupina (27 – 38 let) je složena z 29 respondentů (34 %), což je o celých 10 lidí méně než má první věková skupina. Třetí kategorie (39 – 50 let) z 26 respondentů (21 %), čtvrtá věková kategorie (51 – 62 let) z 22 respondentů (19 %). Poslední věková skupina (63 a více let) pouze z 5 respondentů (4 %).

Otázka č. 3: Jaké je vaše pohlaví?		
Odpověď	Počet	Procenta
žena	63	52 %
muž	58	48 %

Tabulka 3: Pohlaví

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

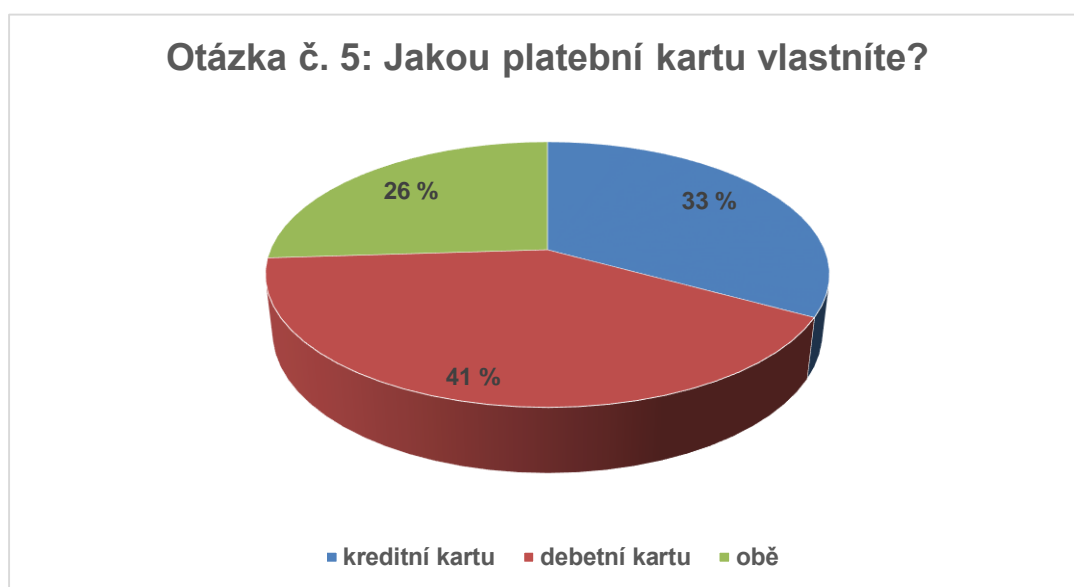
Komentář: Z tabulky č. 3 je patrné, že z celkového počtu (121 respondentů), užívá platební kartu 63 žen (52 %) a 58 mužů (48 %).

Graf 2: Povolání

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

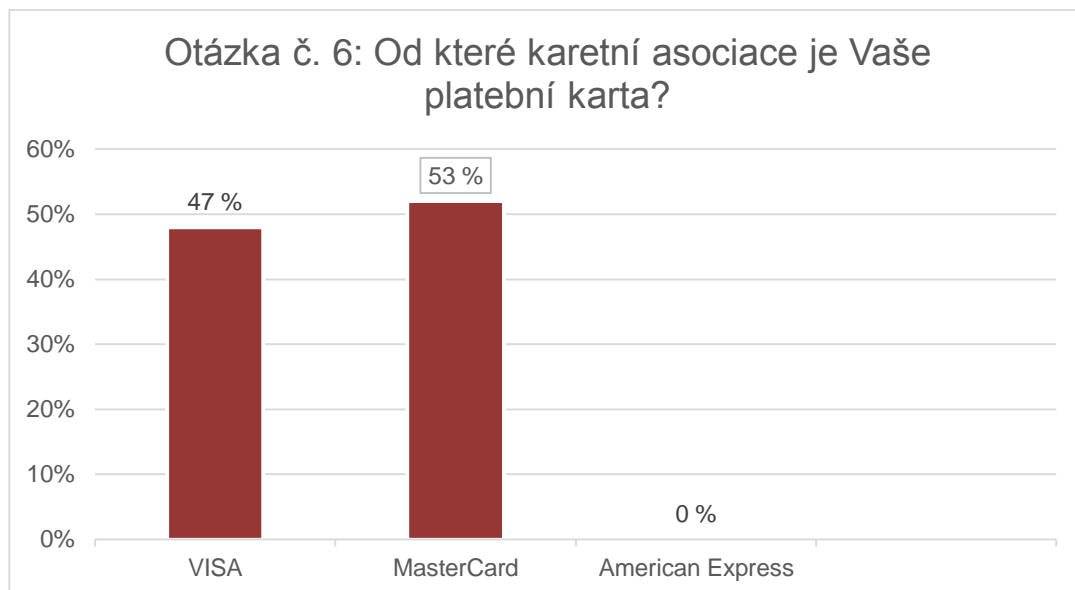
Komentář: Z grafu č. 2 lze vyčíst, že nejvíce dotázaných uvedlo, že jsou studenti (29 %). Tato možnost se dala očekávat, jelikož na otázku č. 2 odpovědělo nejvíce respondentů, že patří do věkové skupiny 15 – 26 let. Naopak nejmenší zastoupení (3 %) má skupina lidí v důchodovém věku. Dále bylo zjištěno, že střed tvoří s 24 % lidé, kteří pracují na plný úvazek a 18 % dotázaných je OSVČ. Zbýlých 5 % jsou lidé na mateřské či rodičovské dovolené a 12 % dotázaných jsou nezaměstnaní. Z průzkumu tedy vyplývá, že největší počet osob, které vlastní a využívají svou platební kartu, jsou studenti. Právě tato mladá generace ráda využívá moderních prostředků, a proto patří mezi hlavní klientelu, která využívá platební karty.

Graf 3: Druh platební karty

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

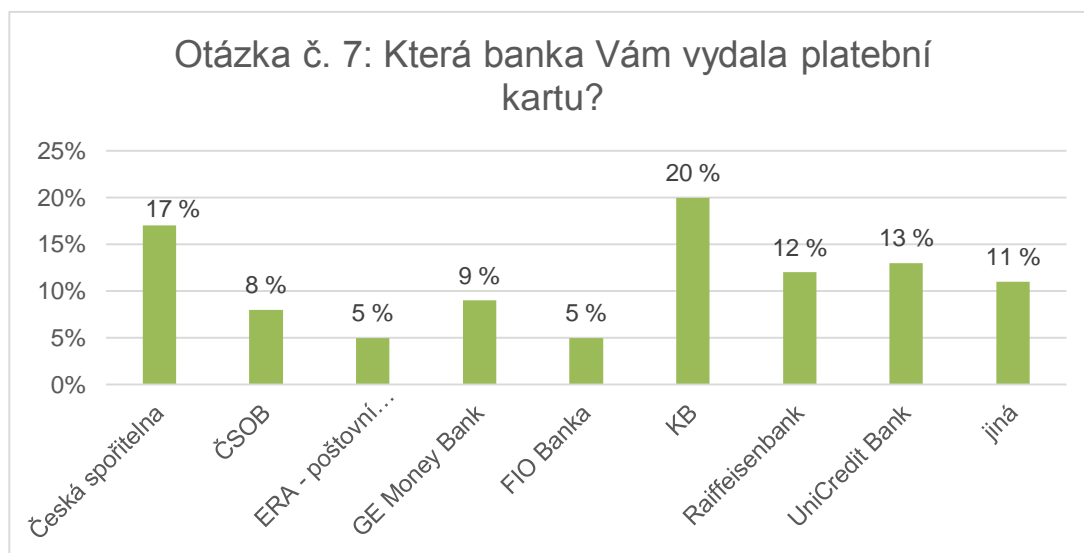
Komentář: Na grafu č. 3 je jednoznačně vidět, že téměř polovina (41%) respondentů uvedla, že vlastní debetní kartu. Zbýlých 33 % používá kartu kreditní a 26 % dotázaných vlastní obě platební karty. Největší zastoupení má debetní karta zřejmě proto, že je většinou automaticky nabízena zdarma k nějakému osobnímu účtu.

Graf 4: Karetní asociace

Zdroj: vlastní zpracování; 2015

Komentář: Na grafu č. 4 lze vidět, že největší zastoupení zaujímá karetní asociace MasterCard (53 %). Pouze o 6 p.b. méně má karetní asociace VISA (47 %). Platební kartu American Express nevlastnil žádný respondent, což se dalo předpokládat, jelikož tato platební karta není v České republice častá.

Graf 5: Využívané banky

Zdroj: vlastní zpracování; 2015

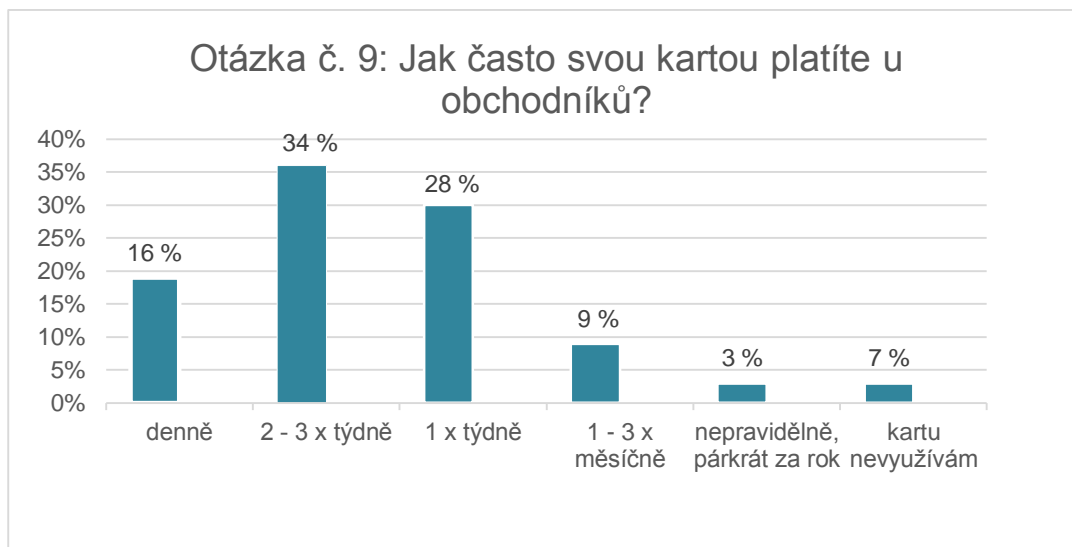
Komentář: Na otázku č. 7, která banka vydala respondentům platební kartu, mohli dotazovaní obyvatelé z regionu Příbram vyplnit jednu nebo více odpovědí. Na výběr byly banky, které mají pobočky v Příbrami a okolí. Z grafu č. 5 lze vyčíst, že 17 % respondentů mají platební kartu z České spořitelny, 8 % z ČSOB, 5 % z ERA – poštovní spořitelny, 9 % z GE Money Bank, 5 % z FIO Banky, největší počet respondentů – 20 % z KB, 12 % z Raiffeisenbank, 13 % z UniCredit Bank a zbylá 11 % lidí má platební kartu z Equa bank, M-Bank a Air Bank, přičemž tyto 2 banky nebyly v nabídce odpovědí, jelikož nemají své pobočky v okrese Příbram. Mezi nejvyužívanější banky patří KB a Česká spořitelna zřejmě proto, že tyto banky mají ve městě Příbram své větší pobočky již několik let. Česká spořitelna navíc v tomto městě byla otevřena již mezi prvníma, což jí zajistilo velkou klientelu.

Graf 6: Účel využití platebních karet

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

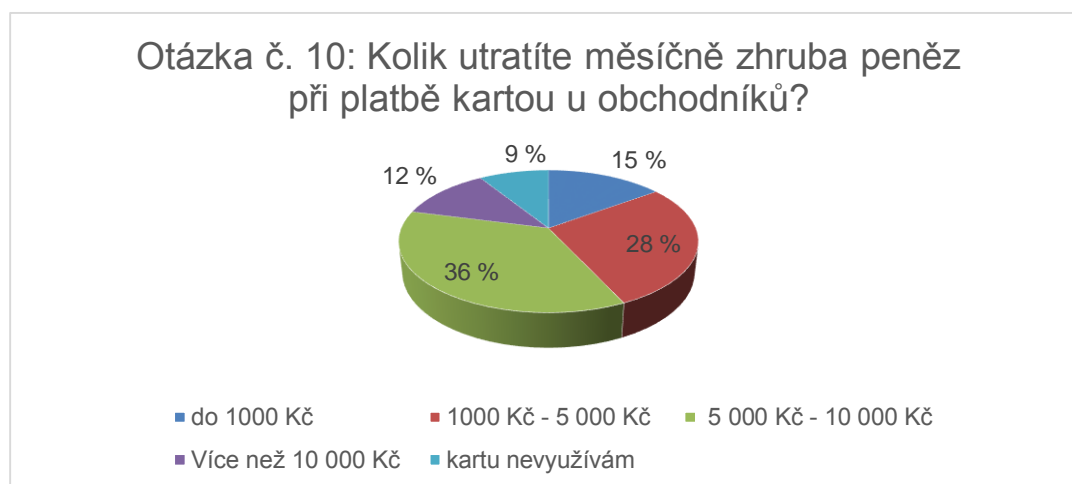
Komentář: Jak lze z grafu č. 6 vidět, 37 % respondentů odpovědělo, že svou platební kartu využívá převážně k výběru hotovosti. Dále 30 % dotázaných převážně platí kartou u obchodníků a 24 % k internetovým transakcím. Pouhé 1 % využívá kartu k finanční rezervě a 7 % respondentů svou kartou vůbec nepoužívá. Jinou odpověď dotázaní neuvedli. Je tedy zřejmé, že lidé raději platí stále hotově, proto byla nejčastější zvolena odpověď, že svou kartu využívají především k výběru hotovosti. Bohužel jsou k tomu občas lidé nuceni, jelikož obchodníci ještě nenabízí platbu kartou nebo je možné, že většina lidí nerada platí kartou menší částky a hlavně mají takto větší přehled o svých financích.

Graf 7: Četnost využívání platebních karet

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

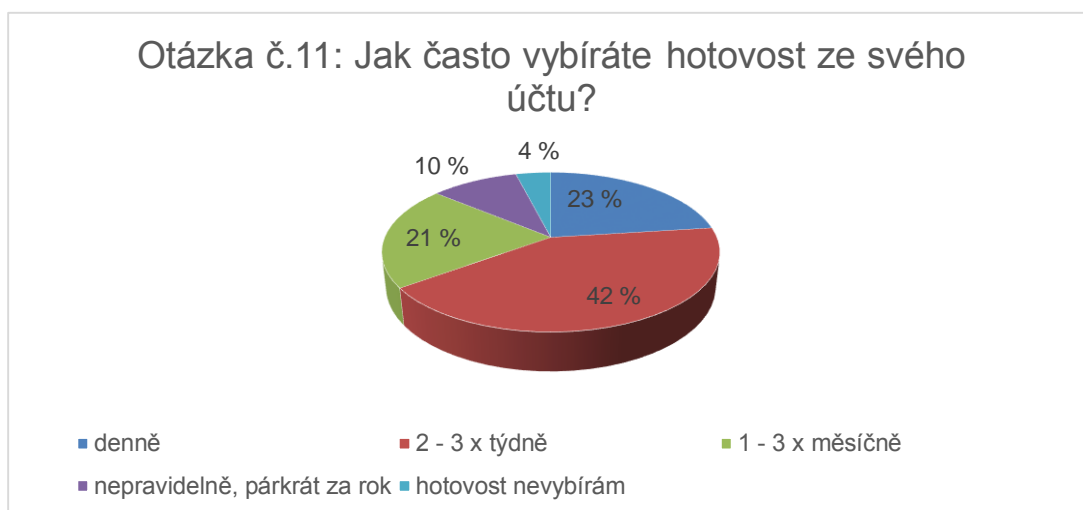
Komentář: Z grafu č. 7 lze vyčíst, že ze 121 dotázaných odpovědělo 34 % respondentů, že svou kartou platí u obchodníků 2 – 3 x týdně. Odpověď, že lidé platí kartou 1 x týdně, zvolilo celkem 28 % dotázaných, což je jen o pár procentních bodů méně než má předchozí odpověď. Další skupiny měly menší zastoupení, konkrétně 16 % lidí odpovědělo, že kartou platí u obchodníků denně, 9 % 1 – 3 x měsíčně, 3 % platí kartou nepravidelně – párkrát za rok a 7 % lidí kartu nevyužívá k placení u obchodníků.

Graf 8: Nejčastější útrata u obchodníků

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

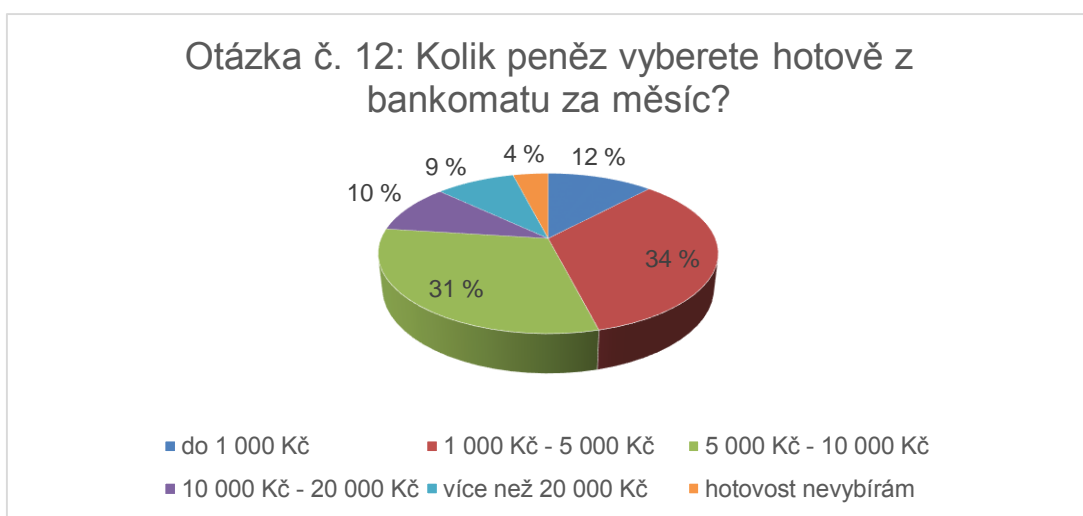
Komentář: Graf č. 8 znázorňuje, kolik peněz utratí respondenti při platbě kartou u obchodníků. Z celkového počtu 121 dotázaných, 36 % dotázaných (44) odpovědělo, že utratí okolo 5 000 Kč až 10 000 Kč. Dále 28 % lidí utratí v rozmezí 1 000 Kč – 5 000 Kč, 15 % do 1 000 Kč, 12 % nad 10 000 Kč a zbylých 9 % kartu k transakcím nevyužívá. Z vyplněných odpovědí tedy vyplývá, že lidé svou kartu využívají většinou k platbě u obchodníků, pokud jde o vyšší peněžní částky.

Graf 9: Četnost výběru hotovosti

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Komentář: Graf č. 9 značí, že téměř polovina (42 %) respondentů vybírá hotovost 2 – 3 x týdně, 23 % dotázaných každý den, 21 % 1 – 3 x měsíčně, 10 % nepravidelně a zbylá 4 % lidí hotovost nevybírá vůbec.

Graf 10: Výběr hotovosti

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Komentář: Z grafu č. 10 je zřejmé, že nejčastěji respondenti vybírají 1 000 Kč – 5 000 Kč, konkrétně takto odpovědělo 41 lidí (34 %). 37 dotázaných (31 %) vybírá 5 000 Kč – 10 000 Kč, do 1 000 Kč vybírá 15 osob (12 %). Dále 12 osob (10 %) vybírá 10 000 Kč – 20 000 Kč, více než 20 000 Kč jen 11 dotázaných (9 %) a 5 lidí (4 %) nevybírá hotovost vůbec. Z průzkumu tedy vyplývá, že respondenti raději vybírají hotovost několikrát za týden, ale po menších peněžních částkách.

Otázka č. 13: Jaký druh doplňkových služeb převážně k platebním kartám využíváte?		
Odpověď	Počet	Procenta
cestovní pojištění	63	52 %
pojištění proti zneužití	21	17 %
Priority Pass – VIP salónky na letištích po celém světě	11	9 %
benefit programy (design karty, slevy u obchodníků, ...)	19	16 %
jiné	2	2 %
žádné služby nevyužívá	5	4 %

Tabulka 4: Doplňkové služby k platebním kartám

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Komentář: Z tabulky č. 4 vyplývá, že z celkových 121 dotázaných využívá 63 respondentů (52 %) nejvíce možnosti cestovního pojištění. Dále 21 majitelů karet (17 %) odpovědělo, že má pojištění proti zneužití, 19 lidí (16 %) používá různé benefit programy, 11 osob (9 %) využívá Priority Pass (VIP salónky na letištích po celém světě) a 2 respondenti odpověděli, že mají jiné doplňkové služby, konkrétně penzijní spoření a nonstop alarm centrum. 5 respondentů (4 %) nevyužívá žádných doplňkových služeb, které jim banky k platebním kartám nabízí. Z šetření tedy vyplynulo, že klienti často využívají nabízených doplňkových služeb, nejvíce cestovního pojištění, jelikož je to rychlé a pohodlné.

Otázka č. 14 :Kolik celkově platíte bance za měsíc? (poplatky za výběry z bankomatu, za provedené transakce, za vklad hotovosti na svůj účet, za elektronický výpis, ...)		
Odpořed'	Počer	Procenta
mám vše zdarma	23	19 %
0 Kč – 50 Kč	55	45 %
50 Kč – 100 Kč	41	34 %
více než 100 Kč	2	2 %

Tabulka 5: Poplatky bance

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Komentář: Tabulka č. 5 znázorňuje, kolik platí dotazovaní klienti bance za měsíc. Pouhých 23 respondentů (19 %) má u své banky služby zcela zdarma, 55 klientů (45 %) platí bance až 50 Kč měsíčně, 41 lidem (34 %) je z účtu strháváno 50 Kč – 100 Kč a 2 dotázaní (2 %) uvedli, že platí více než 100 Kč měsíčně. Z toho vyplývá, že klienti se většinou nezajímají, jaké výhody nabízejí momentálně konkurenční banky na trhu a že by mohli za měsíc bance platit mnohem menší poplatky.

7.2 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 63 žen (52 %) a 58 mužů (48 %). Respondenti byli rozděleni do pěti věkových kategorií. Největší zastoupení (32 %) tvořila věková skupina 15-26 let. Proto se autorka rozhodla zaměřit v další praktické části na tuto věkovou klientelu. V další otázce se tedy předpokládalo, že nejvíce dotazovaných odpovědělo, že jsou studenti.

Celkem 41 % respondentů uvedlo, že vlastní debetní kartu. Pravděpodobně kvůli automatickému vydávání debetních karet k osobním účtům u bank. 33 % dotázaných používá kreditní kartu, kterou lze také nazvat kartou úvěrovou, kdy se při platbách používají prostředky půjčené bankou. Zbýlých 26 % respondentů uvedlo, že vlastní dokonce obě platební karty.

Největší zastoupení zaujímá karetní asociace MasterCard, uvedlo to 53 % respondentů. Jen o 6 p.b. méně měla karetní asociace VISA. Na otázku, která banka klientovi platební kartu vydala, bylo možno zaškrtnout jednu nebo více odpovědí. Na výběr byly

banky, které mají pobočky v Příbrami a okolí nebo mohli dotázaní uvést jinou konkrétní banku. Největší počet procent dostala KB, která získala celých 20 %. Na 2. místě se 17 % skončila Česká spořitelna, jejíž kořeny sahají až do roku 1825 a bývá stále velmi oblíbená. Dále 13 % respondentů vlastní kartu od UniCredit Bank, 12 % od Raiffeisenbank a 11 % dotázaných využilo odpovědi jiné (uvedli Equa Bank, M-Bank a Air Bank). Pod 10 % získaly banky jako GE Money Bank, ČSOB, ERA – poštovní spořitelna a FIO banka.

Ačkoliv jsou platební karty již velmi rozšířené a využívané, 37 % respondentů uvedlo, že svou kartu převážně využívá spíše k výběrům hotovosti. 34 % dotázaných odpovědělo, že pokud svou kartou platí u obchodníků, bývá to zhruba 2 až 3 x týdně a utratí u nich měsíčně cca 5 000 Kč – 10 000 Kč, z čehož vyplývá, že platební kartou platí klienti většinou větší peněžní částky. 42 % respondentů vybírá hotovost 2 až 3x týdně a nejčastěji se jedná o částku 1 000 Kč – 5 000 Kč za měsíc, tudíž klienti raději vybírají častěji a menší částky.

Nejčastější využívanou doplňkovou službou, kterou banky nabízí, bývá cestovní pojištění. Tuto službu využívá 63 lidí z celkových 121 dotázaných zřejmě proto, že je to rychlé, výhodné a pohodlné. Mezi další využívané doplňkové služby patří např. pojištění proti zneužití, Priority Pass (VIP salónky na letištích po celém světě), různé benefit programy a mnoho dalších.

Ačkoliv některé banky nabízí účty s nulovými poplatky, 55 respondentů vyplnilo, že platí bance až 50 Kč. 41 lidí dokonce 50 až 100 Kč. Pouze 23 dotázaných uvedlo, že má vše zdarma. Z výsledků je tedy zřejmé, že lidé jsou málo informováni o výhodách, které některé banky nabízí.

7.3 Komparace vybraných platebních karet

V této části práce se porovnávají nabízené platební karty pro cílovou věkovou kategorii 15 – 26 let, respektive pro studenty, kteří v dotazníkovém šetření měli největší procento zastoupení. Ke komparaci byly zvoleny banky, které mají své pobočky v Příbrami a okolí. Konkrétně se jedná o Českou spořitelnu, ČSOB, ERA – poštovní spořitelna, FIO Banka, GE Money Bank, KB, Raiffeisenbank a UniCredit Bank. Jak lze vidět v tabulce č. 6, srovnávají se debetní karty a jejich služby, přičemž se autorka zaměřila

především na výběr a vklad hotovosti, jelikož výběry hotovosti a debetní karty měly v dotazníku největší počet procentních bodů.

	Název účtu	Věk	Karta k účtu	Výběr hotovosti z bankomatu	Vklad hotovosti
Česká spořitelna	Osobní účet ČS II (FRESH účet)	15 – 30 let (nad 19 let potvrzení)	debetní karta VISA Classic	2 výběry zdarma z bankomatů České spořitelny, další 29 Kč	zdarma
ČSOB	Studentské konto	15 – 30 let (nad 19 let potvrzení)	debetní karta MasterCard	zdarma výběry z bankomatů ČSOB	zdarma
ERA – poštovní spořitelna	ERA osobní účet	15 – 26 let	debetní karta MasterCard	2 výběry zdarma z bankomatů ČSOB, další 5 Kč	zdarma
FIO banka	Osobní účet	0 - neomezeno	debetní karta MasterCard	10 výběrů zdarma z bankomatů FIO banky, další 9 Kč	zdarma
GE Money bank	Genius Student	15 – 27 let (nad 20 let potvrzení)	debetní karta MasterCard	zdarma výběry z bankomatů GE Money Bank	zdarma
KB	G2.2	15 – 30 let (nad 20 let potvrzení)	debetní karta MasterCard	zdarma výběry z bankomatů KB (MojeOdměny)	zdarma
Raiffeisenbank	eKonto Student	12 – 26 let (nad 19 let potvrzení)	debetní karta MasterCard	Zdarma výběry ze všech bankomatů v ČR i v zahraničí	zdarma
UniCredit Bank	U konto pro mladé	15 – 26 let	debetní karta MasterCard	Zdarma výběry ze všech bankomatů v ČR i v zahraničí	zdarma

Tabulka 6: Komparace vybraných bank

Zdroj: Všeobecné informace o účtech bank, 2016; vlastní zpracování, 2016

Z tabulky č. 6 je zřejmé, že každá banka nabízí jiné služby. Autorka uvedla u každé banky název účtu, pro jakou věkovou kategorii je účet určen, jakou platební kartu klient získává, kolik stojí výběry z bankomatů a kolik vklady hotovosti na účet.

Veškeré studentské účty jsou určeny většinou pro věkovou skupinu 15 – 26 let, přičemž jen UniCredit Bank a ERA – poštovní spořitelna nevyžaduje potvrzení o studiu.

Toto potvrzení nevyžaduje ani FIO banka, jelikož v nabídce nemá studentský účet, ale účet osobní, který není věkově omezený. Ostatní banky chtějí předložit kolem 19 – 20 let potvrzení o studiu, neboť většina lidí ukončí středoškolské vzdělání a nemá nadále statut studenta a tak přicházejí o výhodné studentské účty.

Ke studentským účtům vydávají všechny banky debetní kartu MasterCard, pouze Česká spořitelna poskytuje svým klientům kartu VISA Classic. Dále se všechny banky shodují ve vkladech hotovosti na účet. Pokud se vklad hotovosti provádí na pobočce dané banky, neplatí se žádný poplatek. Některé banky (např. KB, UniCredit Bank, ČSOB, GE Money Bank, Česká spořitelna) nabízejí nově vkladové bankomaty, přes které klient vloží peníze přímo na svůj účet a nemusí na pokladnu dané banky.

Pokud chce klient vybrat hotovost z bankomatu, nastává již velký rozdíl, u které banky platební kartu vlastní. Nejvýhodnější platební kartu ohledně výběru hotovosti nabízí UniCredit Bank k U kontu pro mladé a Raiffeisenbank k eKontu Student, protože pouze tyto 2 banky umožňují výběr ze všech bankomatů všech poskytovatelů v ČR i v zahraničí zcela zdarma. Banky jako GE Money Bank, ČSOB a KB nabízejí všechny výběry zdarma jen v jejich bankomatech. KB má ovšem tyto výběry zdarma pouze v rámci konceptu MojeOdměny (klient by měl platit kartou u obchodníků, jelikož 1 platba u obchodníka = 1 výběr zdarma v bankomatech KB). FIO banka nabízí 10 výběrů zdarma z bankomatů FIO banky. Pokud výběry klient překročí, platí 9 Kč. Česká spořitelna, která v dotazníkovém šetření skončila na 2. místě, poskytuje 2 výběry zdarma z jejich bankomatů (uvádí více než 1400 bankomatů v celé ČR), další výběry stojí 29 Kč a ERA – poštovní spořitelna nabízí také 2 výběry zdarma z bankomatů ČSOB, další výběr stojí 5 Kč.

8. Závěr

Uběhlo již více než sto let od vzniku první platební karty, kterou vydala v roce 1914 společnost Western Union Telegraph Company, nicméně v České republice se první platební karty začaly využívat až v roce 1991. Co se platebních karet týče, více než stoletý vývoj způsobil značné změny. Prvotní papírové platební karty jsou v dnešním 21. století nahrazeny embosovanými bezkontaktními platebními kartami.

Pro vypracování hlavního cíle proběhla analýza prostřednictvím dotazníkového šetření. Dotazník obsahoval 14 otázek týkajících se využívání platebních karet. Získaná data jsou zpracována do celkového souhrnu výsledků, z kterých vyplynulo, že cílová klientela je ve věkovém rozmezí 15 – 26 let, což jsou studenti. Dále bylo zjištěno, že lidé stále raději vybírají hotovost, než aby platili platebními kartami u obchodníků. Proto autorka vytvořila komparaci vybraných platebních karet, kde se zaměřila konkrétně především na výběry hotovosti z bankomatu a na vklady hotovosti na účet.

Do komparace vybraných platebních karet bylo zvoleno 8 bank, které mají pobočky v Příbrami a okolí, konkrétně se jedná o Českou spořitelnu, ČSOB, ERA – poštovní spořitelna, FIO Banka, GE Money Bank, KB, Raiffeisenbank a UniCredit Bank. Zajímavé zjištění bylo, že všechny zmíněné banky nabízejí zdarma vklady hotovosti prostřednictvím pokladny na jejich dané pobočce. Značně velký rozdíl se ovšem vyskytuje u výběrů hotovosti z bankomatů u jednotlivých bank. Pouze platební karty od UniCredit bank k účtu U konto pro mladé a Raiffeisenbank k eKontu Student nabízejí bezplatné a neomezené výběry ze všech bankomatů v ČR a i v zahraničí. Takto výhodné služby již žádná jiná ze zmíněných bank nenabízí. Ostatní banky mají většinou pouze zdarma výběry jen z jejich bankomatů a to jen v České republice. Dále jsou pak výběry zpoplatněny v rozmezí 5 – 29 Kč za výběr, podle sazebníku u dané banky.

Do popředí ze všech 8 vybraných bank byla zvolena platební karta od UniCredit Bank k účtu U konto pro mladé, jelikož tuto platební kartu mohou vlastnit osoby od 15 – 26 let bez doložení potvrzení o studiu. Tuto platební kartu tudíž mohou vlastnit i mladí lidé, kteří již nejsou studenti. Raiffeisenbank se odlišuje tím, že od svých klientů od 19 let vyžaduje doložit potvrzení o studiu.

UniCredit Bank vydává k účtu U konto pro mladé embosované debetní karty od karetní asociace MasterCard. Debetní karta je bezkontaktní, takže s ní je možno provádět platby u obchodníků do 500 Kč bez zadání PIN kódu. Od 26 let je nabízen stejně výhodný účet, který je nazván U konto, s tím, že klientovi zůstane stejné číslo účtu. U konto bez měsíčního poplatku a s výběry zdarma po celé ČR a v zahraničí je ovšem omezen podmínkou bezhotovostního obrátu v minimální výši 12 000 Kč měsíčně.

Vklady jsou u UniCredit Bank umožněny prostřednictvím pokladny na pobočce zcela zdarma. Pro klienty je zde i možnost vkladu hotovosti díky vkladovému bankomatu, což je mnohem rychlejší a je to možné provést i mimo pracovní dobu pobočky.

Na základě vlastní práce autorky lze říci, že UniCredit Bank nabízí pro cílovou skupinu ve věku 15 – 26 let nejvýhodnější produkt na trhu. Mladí lidé rádi ocení zdarma veškeré výběry z bankomatů po celé České republice a navíc i v zahraničí. Navíc toto velké plus, které nabízejí, není omezeno pouze pro mladé studující lidi, což je taktéž velmi lákavé. Pro zajímavost, U konto pro mladé nabízí i mimo jiné zcela zdarma vedení účtu v Kč či další účet v cizí měně, měsíční elektronický výpis, 1 debetní bezkontaktní kartu, internetové bankovníctví, mobilní bankovníctví (Smart Banking) a smart klíč (token v mobilu).

Dle provedené analýzy lze předpokládat, že do budoucna se může očekávat růst v oblasti využívání karet. Ačkoliv z výsledků vyplynulo, že klienti stále raději vybírají hotovost z bankomatů, jen o několik procent méně bylo zjištěno, že platební kartu využívají buď k platbě u obchodníků, nebo k internetovým transakcím. Je uváděno, že platební karty jsou bezpečnější než manipulace s hotovostí a mladá generace bude do budoucna již zvyklá využívat této moderní techniky. Před několika lety ještě lidé neznali ani možnost placení prostřednictvím internetu a mobilních aplikací a dnes je to běžnou součástí života. Proto je zřejmé, že tato oblast se bude dále do budoucna rozvíjet a je i zcela možné, že z naší planety vymizí za několik let i papírové peníze.

9. Seznam použité literatury

EVANS, David S.; SCHMALENSSEE, Richard. *Paying with Plastic – The Digital Revolution in Buing and Borrowing*. Second Edition. Massachusetts Institute of Technology, 2005. 369 p. ISBN 0-262-05077-3

JUŘÍK, Pavel. *Encyklopedie platebních karet: historie, současnost a budoucnost peněz a platebních karet*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, 2003. 312 s. ISBN 80-247-0685-7.

JUŘÍK, Pavel. *Platební karty - Velká encyklopedie 1870 - 2006*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing a.s., 2006. 296 s. ISBN 80-247-1381-0.

JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních karet*. 1. vydání. Praha: RADIX, spol. s.r.o., 1995. 144 s. ISBN 80-901853-1-2.

MÁČE, Miroslav. *Platební styk - klasický a elektronický*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2006. 220 s. ISBN 80-247-1725-5.

POLOUČEK, Stanislav a kol. *Bankovnictví*. 1. vydání. Praha: Beck, 2006. 716 s. ISBN 80-7179-462-7.

SCHLOSSBERGER, Otakar; HOZÁK, Ladislav. *Elektronické platební prostředky*. 1. vydání. Praha: Bankovní institut vysoká škola, 2005. 144 s. ISBN 80-7265-073-4.

ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava a kol. *Bankovnictví I*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s, 2010. 256 s. ISBN 978-80-7408-029-6.

10. Seznam internetových zdrojů

Airbank.cz. Běžný účet [online]. 2015 [cit. 2015-07-04]. Dostupné z: <<https://www.airbank.cz/cs/bezny-ucet/kudy-k-hotovosti/karty/>>

Kbps.cz. Příspěvky na penzi od KB [online]. 2015 [cit. 2015-07-04]. Dostupné z: <<http://www.kbps.cz/o-kb-ps/proc-sporit-s-kb-ps/prispevky-na-penzi-od-kb/>>

Novinky.cz. Banky se do vydání bezpečnějších karet nehrnou [online]. 2005 [cit. 2015-07-05]. Dostupné z: <<http://www.novinky.cz/ekonomika/61662-banky-se-do-vydavani-bezpecnejsich-karet-nehrnou.html>>

Penize.cz. Jak došly platební karty do českých zemí aneb historie karet plná zajímavostí [online]. 2007 [cit. 2015-06-24]. Dostupné z: <<http://www.penize.cz/platebni-karty/18777-jak-dosly-platebni-karty-do-ceskych-zemi-aneb-historie-karet-plna-zajimavosti>>

Pandatron.cz. Karty s magnetickým pruhem [online]. 2008 [cit. 2015-07-05]. Dostupné z: <http://pandatron.cz/?535&karty_s_magnetickym_pruhem>

Statistiky.cardzone.cz. Souhrnná statistika za rok 2015 [online]. 2015 [cit. 2015-06-24]. Dostupné z: <http://statistiky.cardzone.cz/download/sbk_statistika_1kv_2015.pdf>

11. Všeobecné informace o účtech bank

Csas.cz. Osobní účet ČS II (FRESH účet) [online]. 2016 [cit. 2016-01-12]. Dostupné z: <<http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-ucet-cs-ii-%28fresh-ucet%29-d00022592>>

Csob.cz. Studentské konto [online]. 2016 [cit. 2016-01-12]. Dostupné z: <<https://www.csob.cz/portal/lide/produkty/ucty-a-platby/ucty/studentske-konto>>

Erasvet.cz. Osobní účet [online]. 2016 [cit. 2016-01-12]. Dostupné z: <<https://www.erasvet.cz/fyzicke-osoby/ucty/stranky/osobni-ucet/popis-produktu.aspx>>

Fio.cz. Osobní účet u FIO banky [online]. 2016 [cit. 2016-01-12]. Dostupné z: <<http://www.fio.cz/bankovni-sluzby/bankovni-ucty/osobni-ucet>>

Gemoney.cz. Studentský účet Genius Student [online]. 2016 [cit. 2016-01-12]. Dostupné z: <<https://www.gemoney.cz/lide/ucty/genius-student>>

Kb.cz. Konto G2.2 [online]. 2016 [cit. 2016-01-12]. Dostupné z: <<http://www.kb.cz/cs/lide/obcane/g2-2.shtml>>

Rb.cz. eKonto Student [online]. 2016 [cit. 2016-01-12]. Dostupné z:
< <https://www.rb.cz/osobni/ucty-a-bankovnictvi/ekonto-student>>

Unicreditbank.cz. U konto pro mladé. [online]. 2016 [cit. 2016-01-12]. Dostupné z:
< <https://www.unicreditbank.cz/web/obcane/ucty-a-konta/u-konto-pro-mlade>>

12. Příloha - dotazník

DOTAZNÍK – platební karty a jejich využití v České republice

Dobrý den,

dovoluji si Vás oslovit a poprosit Vás o vyplnění níže uvedeného dotazníku ohledně průzkumu využití platebních karet v České republice. Jmenuji se Gabriela Rašková a jsem studentkou 3. ročníku Provozně ekonomické fakulty ČZU v Praze. Tento dotazník je zcela anonymní a zabere cca 5 minut. Výsledky budou použity do bakalářské práce na téma „Platební karty a jejich využití v České republice“. Předem děkuji za spolupráci.

Otázka č. 1 - Vlastníte platební kartu? (pokud zvolíte odpověď „NE“, dále již nevyplňujte)

- A) ANO
- B) NE

Otázka č. 2 – Do jaké věkové kategorie patříte?

- A) 15 – 26 let
- B) 27 – 38 let
- C) 39 – 50 let
- D) 51 – 62 let
- E) 63 a více let

Otázka č. 3 – Jaké je vaše pohlaví?

- A) žena
- B) muž

Otázka č. 4 – Jaké je vaše povolání?

- A) student
- B) práce na částečný úvazek
- C) práce na plný úvazek
- D) OSVČ
- E) mateřská / rodičovská dovolená
- F) nezaměstnaný
- G) důchodce

Otázka č. 5 – Jakou platební kartu vlastníte?

- A) kreditní kartu
- B) debetní kartu
- C) obě
- D) jiná,

Otázka č. 6 – Od které karetní asociace je Vaše platební karta?

- A) VISA
- B) MasterCard
- C) American Express
- D) jiná,

Otázka č. 7 – Která banka Vám vydala platební kartu? (vyplňte jednu nebo více odpovědí)

- A) Česká spořitelna
- B) ČSOB
- C) ERA – Poštovní spořitelna
- D) GE Money Bank
- E) FIO Banka
- F) KB
- G) Raiffeisenbank
- H) UniCredit Bank
- I) jiná,

Otázka č. 8 – Za jakým účelem platební kartu využíváte?

- A) převážně k platbě u obchodníků
- B) převážně k výběru hotovosti
- C) převážně k internetovým transakcím
- D) k finanční rezervě
- E) kartu nevyužívám
- F) jiné,

Otázka č. 9 – Jak často svou kartou platíte u obchodníků?

- A) denně
- B) 2 – 3 x týdně
- C) 1 x týdně
- D) 1 – 3 x měsíčně

- E) nepravidelně, párkrát za rok
- F) kartu nevyžívám

Otázka č. 10 – Kolik utratíte měsíčně zhruba peněz při platbě kartou u obchodníků?

- A) do 1 000 Kč
- B) 1 000 Kč – 5 000 Kč
- C) 5 000 Kč – 10 000 Kč
- D) více než 10 000 Kč
- E) kartu nevyžívám

Otázka č. 11 – Jak často vybíráte hotovost ze svého účtu?

- A) denně
- B) 2 – 3 x týdně
- C) 1 – 3 x měsíčně
- D) nepravidelně, párkrát za rok
- E) hotovost nevybírám

Otázka č. 12 – Kolik peněz vyberete hotově z bankomatu za měsíc?

- A) do 1 000 Kč
- B) 1 000 Kč – 5 000 Kč
- C) 5 000 Kč – 10 000 Kč
- D) 10 000 Kč – 20 000 Kč
- E) více než 20 000 Kč
- F) hotovost nevybírám

Otázka č. 13 – Jaký druh doplňkových služeb převážně k platebním kartám využíváte?

- A) cestovní pojištění
- B) pojištění proti zneužití
- C) Priority Pass – VIP salónky na letištích po celém světě
- D) benefit programy (design karty, slevy u obchodníků, ...)
- E) jiné,
- F) žádné služby nevyžívám

Otázka č. 14 – Kolik celkově platíte bance za měsíc? (poplatky za výběry z bankomatu, za provedené transakce, za vklad hotovosti na svůj účet, za elektronický výpis, ...)

- A) mám vše zdarma
- B) 0 Kč – 50 Kč
- C) 50 Kč – 100 Kč
- D) více než 100 Kč